

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika SDSS-a

Zagreb, 16.01 2026

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA
gospodinu Gordanu Jandrokoviću

Predmet: AMNADMAN NA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, P.Z. br. 190

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora ("Narodne novine" br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20., 123/20., 86/23.) na Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o civilnim stradalnicima iz domovinskog rata, P.Z. br. 190., podnosimo sljedeće Amandmane:

AMANDMAN I.

Na članak 6. dodaju se stavci 2, 3, 4, 5 koji glase:

(2) Dijete smrtno stradale ili nestale osobe može ostvariti pravo na jednokratni iznos novčane naknade u visini od 15.000,00 eura ili povećane novčane naknade u visini od 20.000,00 eura, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Osim jednokratne novčane, odnosno povećane novčane naknade iz stavka 2. ovoga članka, korisnik može ostvariti mjesečnu novčanu naknadu, pod uvjetima i u iznosu propisanim ovim Zakonom.

(4) Dospjeli, a neisplaćeni iznos novčanih naknada iz stavaka 2 i 3. ovoga članka nasljednici korisnika nasljeđuju prema propisima o nasljeđivanju.

(5) Novčana naknada iz stavka 2. i stavka 3. ovoga članka ne smatra se naknadom cjelokupne štete za sve pretrpljene posljedice smrtnog stradanja roditelja.

Obrazloženje:

Dosadašnji neodgovarajući i nepravovremeni odgovor društva i države na potrebe djece ubijenih i nestalih roditelja - civilnih žrtava rata u Domovinskom ratu, zahtijeva ispravljanje nepravde i proširenje opsega njihovih prava uključujući i kompenzaciju u vidu jednokratne novčane naknade i povećane jednokratne novčane naknade. Novčana naknada predlaže se za djecu ubijenih i nestalih civilnih žrtava rata koja su u vrijeme počinjenja zločina nad njima bila punoljetna, a povećana novčana naknada za

djecu ubijenih i nestalih civilnih žrtava rata koja su u vrijeme počinjenja zločina protiv njih bila maloljetna. Ukoliko zakonodavac izabere postupno proširenje prava, prvi bi korak moglo biti uvođenje novčane naknade za djecu ubijenih i nestalih civilnih žrtava rata koja su u vrijeme počinjenja zločina protiv njih bila maloljetna, slijedeći model već prihvaćen u Zakonu o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu.

AMANDMAN II.

Na članak 1. dodaje se podtočka 20 koji glasi:

20. pravo djeca koja u vrijeme stradanja roditelja nisu navršila 18 godina, posvojenici koji u vrijeme stradanja roditelja nisu navršili 18 godina te pastorčad koja u vrijeme stradanja osoba koja ih je uzdržavala, od koje izvode pravo, nisu navršila 18 godina.

Obrazloženje:

Dosadašnji neodgovarajući i nepravovremeni odgovor društva i države na potrebe djece ubijenih i nestalih roditelja - civilnih žrtava rata u Domovinskom ratu, zahtijeva ispravljanje nepravde i proširenje opsega njihovih prava uključujući i uvođenje obiteljske invalidnine. Bilo bi važno omogućiti ostvarenje prava na obiteljsku invalidninu za djecu, posvojenike i pastorčad koji su u trenutku stradanja roditelja imali manje od 18 godina. Takvim rješenjem ispravila bi se očita nepravda prema onima koji su kao djeca pretrpjeli gubitak, a zakon im ne omogućava stjecanje obiteljske invalidnine. Time bi država pokazala istinsku brigu za najranjivije skupine iz vremena rata, a sustav bi postao pravedniji i uključiviji. Sada se prava djece reguliraju člankom 22., stavkom (1) kojim im se garantiraju prava do navršene 26. godine. Kako je Zakon donesen 2021. godine, 30 godina nakon početka rata, prava iz članka 22. nisu mogla ostvariti djeca stradalnika iz Domovinskog rata jer su u trenutku donošenja zakona imala više od 26 godina. Naglašavamo kako je značajno da ta mogućnost ostaje u zakonu zbog djece žrtava mina.

AMANDMAN III

Na članak 28. dodaje se stavak 3. koji glasi:

c) medicinskom dokumentacijom o liječenju iz drugih država, saslušanjem svjedoka ili vještačenjima u skladu s općim upravnim postupkom, za osobe koje su nakon stradavanja bile izvan dohvata hrvatskih institucija.

Obrazloženje:

U skladu s nalazima dugogodišnjeg rada Documente a i preporukama Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, radi ravnopravnosti stradalih koji nakon ranjavanja nisu bili u Republici Hrvatskoj, važno je omogućiti dokazivanje stradavanja medicinskom dokumentacijom iz

drugih država, saslušanjem svjedoka ili vještačenjima u skladu s općim upravnim postupkom, posebice za osobe koje su nakon stradavanja bile izvan dohvata hrvatskih institucija. Istaknuto je kako prvostupanjska tijela često samo navode negativno mišljenje Povjerenstva bez obrazloženja kada su u pitanju klasificirani podaci, što onemogućuje učinkovito vođenje žalbenog i sudskog postupka; vezano uz tajnost podataka, stranka bi morala znati barem osnovne činjenice na temelju kojih pokreće spor, neovisno o tome što sud može deklasificirati podatke u postupku.

Potpredsjednica Kluba

Dragana Jeckov

